

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

**25. jubileuszowy koncert Chóru T.N.P : program : dyrygent:
Jan Kiszka : 28.VI.1928.**

Liczba stron oryginału

28

Liczba plików skanów

28

Liczba plików publikacji

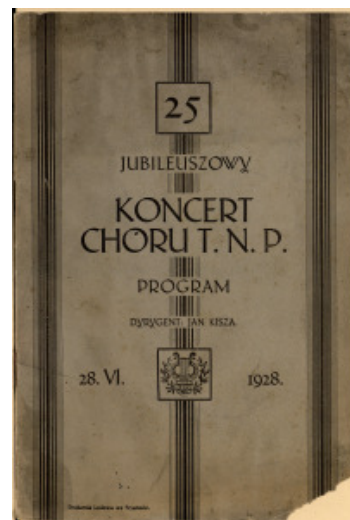
29

Sygnatura/numer zespołu **KD II 03784**

Data wydania oryginału **[1928]**

Zdigitalizowano w ramach projektu pt.

**Udostępnienie cieszyńskiego dziedzictwa
piśmienniczego on-line**

**Fundusze
Europejskie**
Program Regionalny

Śląskie.

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

25

JUBILEUSZOWY

KONCERT
CHORU T. N. P.

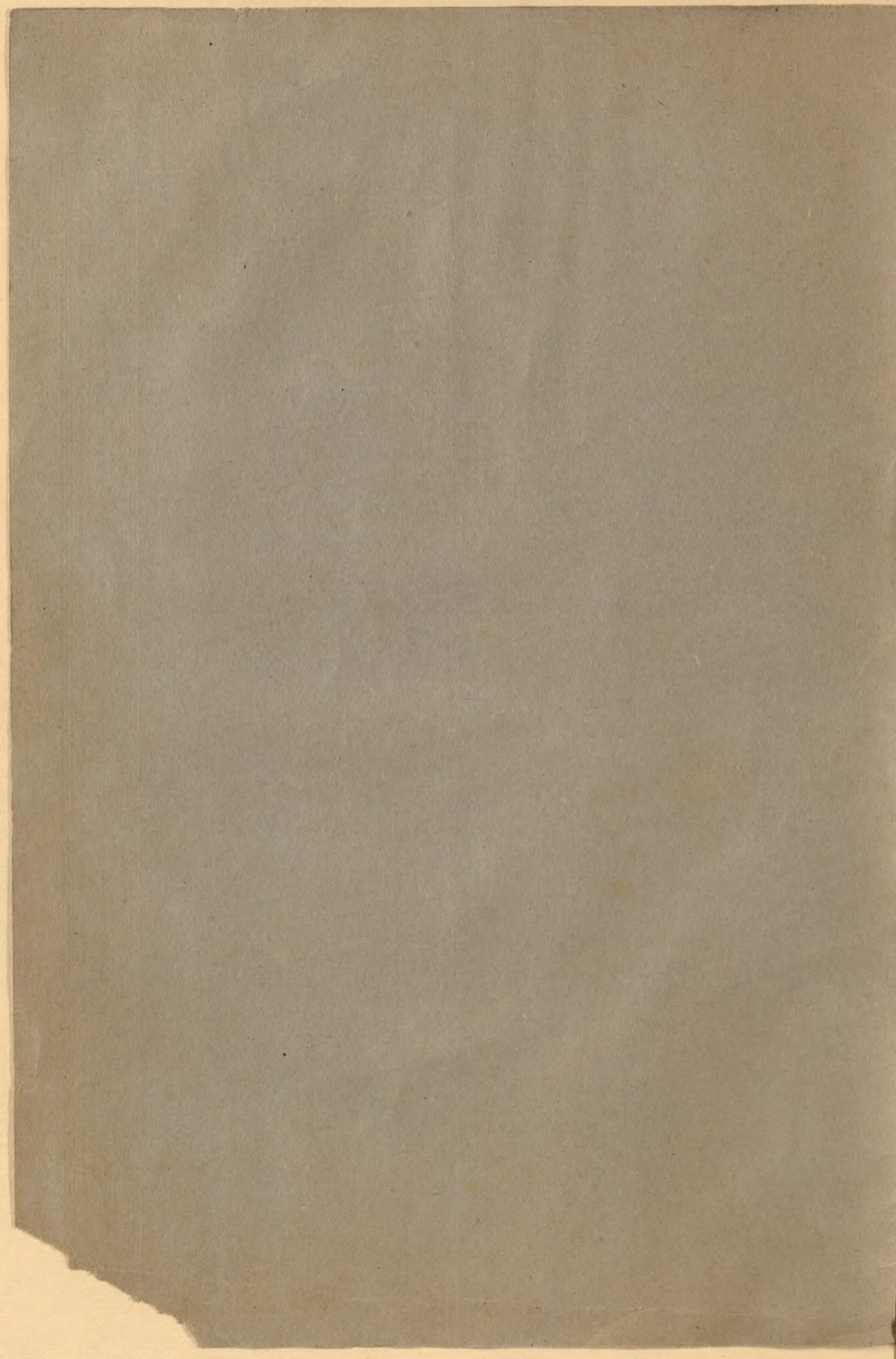
PROGRAM

DYRYGENT: JAN KISZA.

28. VI.

1928.

KD II 3784

KD 3784

CHÓR TOWARZYSTWA NAUCZYCIELI POLSKICH W CZECHOSŁOWACJI.

Nie żądza sławy, ani zysków materialnych była bodźcem do założenia Chóru T. N. P.

O sławę trudno byłoby się nam ubiegać, bo nie jesteśmy śpiewakami zawodowymi.

Przy powoływaniu do życia Chóru T. N. P. kierowano się jedynie ideą zapoznania naszego ludu polskiego w Czechosłowacji z pieśnią rodzimą — melodją swojską — artystyczną.

Uważaliśmy za święty obowiązek podjąć się pracy na tem polu i podać ludowi, wśród którego pracujemy, wzory naszej bogatej sztuki wokalne tak dawnej, jak i współczesnej.

W myśl zdania Słowackiego: „Chociażby jeden tylko Polak był jeszcze na świecie, śpiewać mu nadal będę“, pracujemy od roku 1925, niosąc tę pieśń polską do miast i wiosek ku pocrzepieniu ducha współrodaków. —

Pieśni cześć!

Czeski Cieszyn, 1928.

ZARZĄD CHÓRU T. N. P.

Jan Kisza,
pierwszy dyrygent Chóru Tow. Nauczycieli Polskich

SŁOWO WSTĘPNE.

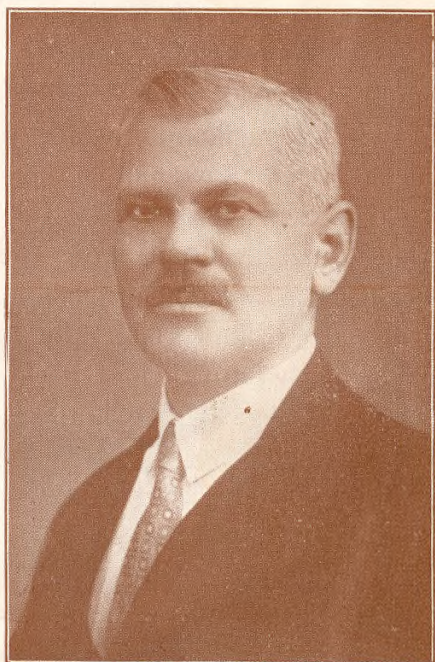
Dwudziestypiąty koncert, to nasze „dożynki“. Oglądamy z zadowoleniem plony pracy i z radością stwierdzamy, że Współrodacy popierali nas w każdym poszczególnym wypadku. Nie było miejscowości, gdzieby sala świeciła pustkami. Świadczy to o wielkiem zrozumieniu i zamięłowaniu do pieśni, jakim odznacza się społeczeństwo.

Bracia za granicą urządzali nam serdeczne i gościnne przyjęcia, darząc nas widomemi znakami przyjaźni i wypowiadając się o koncertach dodatnio i przychylnie. Komisje Oświatowe na Śląsku dokładały wszelkich starań, by występom Chóru T. N. P. zapewnić pomyślny wynik.

Dwadzieścia gazet tutejszych i zagranicznych zamieszczało zapowiedzi i sprawozdania z koncertów, a przez to samo popularyzowało zespół i jego pracę.

Radość więc niekłamana napęłnia serca nasze, gdy po raz 25 stajemy przed życzliwą nam Publiką, przed Słuchaczami nie tylko polskiej, ale i innych narodowości. Ślemy jej słowa serdecznej podzięk!

Zachęceni do dalszej pracy, zabierzemy się do nowej siejby — do wyćwiczenia programu trzeciego, by nadal szerzeniem melodyj swojskich oddawać
PIEŚNI CZEŚĆ!

Jan Chromik,
prezes T. N. P.

Towarzystwo Nauczycieli Polskich, założone w roku 1921, liczy obecnie 323 członków. — Prezesem od założenia jest dyrektor Jan Chromik. Członkowie grupują się w czterech Kółkach z siedzibami w Cieszynie, Fryszacie, Jabłonkowie, Błędowicach i Boguminie.

SPRAWOZDANIE Z DOTYCHCZASOWEJ DZIAŁALNOŚCI CHÓRU T. N. P.

Chór Towarzystwa Nauczycieli Polskich założony został w roku 1925, jest członkiem Związku Polskich Chórów Czechosłowacji.

Jego pierwszym prezesem był dyrektor Fryderyk Kretschmann.

Obecny skład wydziału: Prezes Józef Michejda, wiceprezes Józef Pitala, dyrygent Jan Kiswa, pierwszy zastępca Karol Berger, drugi zastępca Jan Morcinek, sekretarz Paweł Kubaczka, skarbnik Adam Kubala, gospodarz Jerzy Samiec, kronikarz Rudolf Siwek, członkowie: Jan Jeleń i Karol Marosz.

Występy Chóru dzielą się na a) koncerty, b) okolicznościowe, c) koleżeńskie.

a) Koncertów urządzono 24 a mianowicie:

1. 6 marca 1927 w Karwinie,	13. 4 marca 1928 w Jabłonkowie,
2. 20 marca w Suchej Średniej,	14. 10 marca w Dąbrowie,
3. 2 kwietnia we Frysztacie,	15. 11 marca w Łąkach,
4. 3 kwietnia w Dąbrowie,	16. 17 marca we Frysztacie,
5. 9 kwietnia w Czeskim Cieszynie,	17. 25 marca w Stonawie,
6. 10 kwietnia w Trzyńcu,	18. 31 marca w Cieszynie (Polska),
7. 14 maja w Nowym Boguminie,	19. 1 kwietnia w Bielsku, „
8. 15 maja w Jabłonkowie,	20. 22 kwietnia w Katowicach, „
9. 22 maja w Łazach,	21. 29 kwietnia w Karwinie,
10. 26 maja w Łąkach,	22. 13 maja w Bystrzycy,
11. 29 maja w Rychwałdzie,	23. 17 maja w Nowym Boguminie,
12. 26 lutego 1928 w Suchej Śr.,	24. 7 czerwca w Trzyńcu,
25. 28 czerwca w Czeskim Cieszynie.	

b) Występy okolicznościowe: 28 października 1926 w Karwinie na akademii z okazji święta państwowego, 29 czerwca 1927 w Mor. Ostrawie i w tym samym dniu wieczorem w Czeskim Cieszynie na akademii z okazji przewiezienia zwłok Juliusza Słowackiego do Polski, 11 września 1927 przy poświęceniu szkoły powszechnej w Wiśle, 23 października 1927 przy otwarciu szkoły wydziałowej w Będowicach Dolnych, 28 października 1928 w Czeskim Cieszynie i w Karwinie na akademjach z okazji święta państwowego, 2 lutego 1928 podczas nabożeństwa żałobnego za ś. p. Antoniego Osuchowskiego, tegoż dnia na Walnem zebraniu T. N. P., 25 marca 1928 na Walnem zjeździe krajowym Rodzin Opiekuńczych, 6 maja 1928 na poranku ku uczczeniu polskiego święta narodowego w Mor. Ostrawie w teatrze, 3 czerwca na Walnem zjeździe Macierzy Szkolnej w Cieszynie. Razem 12 występów.

c) Występy koleżeńskie: przy ślubach, jubileuszach i pogrzebach członków Chóru, ewentualnie zasłużonych członków Towarzystwa Nauczycieli Polskich lub innych towarzystw polskich.

Chór liczy 45 członków.

Oprócz licznych mów i artykułów pochwalnych dostały się Chórowi w udziale 4 wieńce (między nimi jeden metalowy), dyplom pamiątkowy; dyrygentowi zaś batuta hebonowa.

KONCERT
Chóru Tow. Nauczycieli Polskich w Cz. Cieszynie.

PROGRAM:

I.

Słowo wstępne.

1. P. MASZYŃSKI: Pieśni cześć!
2. M. SOKOŁOWSKI: Pieśń o Sławoju.
3. J. GALL: Wiosna.
4. F. NOWOWIEJSKI: Trzysta buczków we dworze.

II.

5. W. STYŚ: Tak mi na świecie źle dziewczyno.
6. J. KISZA: Z nad Olzy. Nr. 2. (Pieśni śląskie.)
7. P. MASZYŃSKI: Łzy.
8. W. LACHMAN: Sztandary polskie w Kremlu.

III.

9. ST. MONIUSZKO: Cichy domku.
10. P. MASZYŃSKI: Gdyby pieśnią być...
11. H. OPIEŃSKI: Zaszumiał ciemny głęboki las.
12. B. WALLEK-WALEWSKI: Bajeczka o myszce.

IV.

13. ST. BURSA: Wiosenne czary.
14. W. LACHMAN: Dwie dole.
15. S. LIPSKI: Zabili Janicka...
16. W. LACHMAN: Kiedym jechał do dziewczeczki.

Dyrygent: Jan Kisza.

I.

P. Maszyński:

CZEŚĆ PIEŚNI!

Cześć pieśni, cześć!
Niech płynie w dal, pociechę nieść,
Niech płynie w dal, pociechę sercom nieść.
Pieśni cześć!

M. Sokołowski:

PIEŚŃ O SŁAWOJU.

W niebach za stołem, zasiedli społem
Pomarli Słowian ojcowie,
Zmarłej czeladzi bogowie radzi,
Gośćmi się cieszą gazdowie.

Godyż tam gody, czerwone miody
W srebrzystych leją się rogach,
Na cześć biesiady śpiewają dziady,
Sławoj najbliższy przy bogach.

Hej wojownik, nasz obietniku,
Bogi doń rzeczą łaskawe.
Okrom te gody, jakiej nagrody
Chce jeszcze twe serce czyste?

Możni bogowie, Sławoj odpowie,
Gdy słudze radziście swemu:
Potęgę w boju, miłość w pokoju
Dajcie ludowi mojemu.

J. Gall.

WIOSNA.

Już spłynął śnieg z wysokich gór,
To maj, to cudny maj!
I ptasząt znów wesoły chór
Napełnia gwarem gaj.

Więc dziś w naturze czar
I miłszy ptasząt gwar
Hej! hej! tra la, la, la, bo wiosna trwa
I kwiaty woń roznoszą, aż serce drga.

W twych oczach, dziewczę me
Nieznany płonie żar,
Świat cały w nich odbija się,
To wiosny sprawia czar.

A tam głęboko w piersi twej
Brzmi słodką pociechą
Brzmi jej dźwięczne echo.
I w oczach twych, dziewczeczko ma, płonie żar.

W nich cały świat odbija się,
To wiosny sprawia czar,
Oj! dziewczę, w piersi twej
Rozbrzmiewa echo jej.

Hej! hej! tra, la, la, la,
Bo wiosna trwa,
A kwiaty woń roznoszą i słońce lśni
Nadzieją i rozkoszą, aż serce drży!

F. Nowowiejski.

TRZYSTA BUCZKÓW WE DWORZE.

Trzysta buczków we dworze, drobny deszcz pada,
Tam dziewczyna trowę rwała
Mama na nią zawołała:

— Czy chcesz, czy pójdziesz, czy chcesz stolarza?
Nie chcę, nie pójde, nie chcę stolarza,
Bo ten stolarz robi trumnę,
Ja się boję, że ja umrę.

— Czy chcesz, czy pójdziesz, czy chcesz kowala?
Nie chcę, nie pójde, nie chcę kowala,
Bo ten kowal młotem bije,
Co zarobi, to przepije.

— Czy chcesz, czy pójdziesz, czy chcesz ślosorza?
Nie chcę, nie pójde, nie chcę ślosorza,
Bo ten ślosorz robi klucze,
We dnie w nocy babę tłucze.

— Czy chcesz, czy pójdziesz, czy chcesz młynorza?
Nie chcę, nie pójde, nie chcę młynorza,
Bo ten młynorz mo niewiele,
A bez wody to nie miele.

— Czy chcesz, czy pójdziesz, czy chcesz tesarza?
Ja chcę, ja pójde, ja chcę tesarza.
Bo ten tesarz robi ładnie,
Nie boi się, że on spadnie.
Ja chcę, ja pójde, ja chcę tesarza!

II.

Walerjan Styś.

Słowa: Różyckiego.

TAK MI NA ŚWIECIE ŻŁE DZIEWCZYNO...

Tak mi na świecie źle, dziewczyno,
Tak mi na świecie źle.
Wszystkie marzenia moje giną
W jakiejś dalekiej mgle.

I próżno w przestrzeń srebrnosiną
Za niemi wzrok swój ślę!
One już nigdy nie przypłyną,
Bo utonęły w mgle...

Ź. Kisza.

Z NAD OLZY. Nr. 2.

1. Ej, koło Cieszyna jest tam lipeczka,
A pod tą lipeczką stoi dziewczeczka.
Stoi, stoi ustrojona,
Jakby jaka malowana, jako dworeczka.

A ja się jej pytał, czyby mnie chciała,
A ona mi na to rączki podała.
Ojcowie się dowiedzieli,
Zaraz po mnie przyjechali,
Było wiesieli.

2. Com ja się tam nachodził po Morawie, Ostrawie:
Jeszcze też nie widział tak krasnej dziewczyny,
Jak ta moja miła jest.
3. Już wszystkich syneczków na wojnę pobrali,
Jak jeszcze jeden raz na wojnę będą brać,
To musisz, siedloczku, swe syny dać.
4. Uciekaj, myszko, za wodę,
Bo cię już złapię za nogę.

P. Maszyński.

ŁZY.

Jedna za drugą łzy płyną
Tak, jako fala po fali,
Za tobą płyną, dziewczyno,
I płynąć będą tak dalej.
Fala nim w pianę rozprysnie,
Wpierw ład pochwyci w ramiona.
Zakipi, padnie i skona.
Jedna za drugą łzy płyną
Tak, jako fala po fali.
Ku tobie dążę, dziewczyno,
A dalej wciąż jestem, dalej ...

W. Lachman.

SZTANDARY POLSKIE W KREMLU.

Grzmią huczne dzwony ze Kremla szczytów,
Car świętej słucha ofiary,
A u wyniosłych cerkwi sufitów
Chwieją się polskie sztandary.

Członkowie Chóru Towarzystwa Nauczycieli.

Sława! zabrzmiały chóry
W pęta car zakuł czerń laszą!
I zaszumiła odpowiedź z góry:
— Za naszą wolność i waszą!
O buntownicy, carskiemu słowu
Przysięgli na zgubę laszą!
I zaszumiło u góry znowu!
— Za naszą wolność i waszą!
Umilkły śpiewy, zgasły ofiary,
Car słucha, szmery go straszą,
Spojrzał, nad głową szumią sztandary:
— Za naszą wolność i waszą!

III.

St. Moniuszko.

CICHY DOMKU.

Cichy domku modrzewiowy,
Cichy domku w cieniu drzew.
Jak cię uczcić brak wymowy!
Bije serce, płonie krew.
Cichy domku, wiekiem zgięty
Otulony w żywy płot
Witaj skarbie wspomnień święty
Strzecho starych cnót.
Niechże będzie pochwalony
Wieki wieków Chrystus Pan,
Co nas wiódł z odległej strony,
W praojcowskich progi ścian.
Cichy domku tyś przystanią
Po burzliwych życia dniach,
Wędrowcowi tęskno za nią
Błogo wrócić pod twój dach.
Nie dokuczą tutaj znoje
Nie wygoni bieda stąd

Zawsze miłe to co swoje
Miły własny kąt!
Niechże będzie pochwalony
Wieki wieków Chrystus Pan,
Co nas wiódł z odległej strony
W praojcowskich progi ścian!

P. Maszyński.

GDYBY PIEŚNIĄ BYĆ...

Gdyby muszką być, koło ciebie żyć,
I dzień za dniem, rok za rokiem
Twoim się napawać wzrokiem,
Z ust twych rozkosz pić.

Gdyby kwiatkiem być, koło ciebie lśnić,
W innych kwiatów pięknem gronie,
Wieńcem zdobić twoje skronie,
Lub w twem łonie tkwić.

Gdyby pieśnią być, w ustach twoich drzeć,
Słodkich marzeń dźwięcznem echem
Z twoją duszą, z twym oddechem
Wznosić się i mdleć.

Gdyby muszką być, koło ciebie żyć,
Gdyby kwiatkiem być, koło ciebie lśnić,
Gdyby pieśnią być.

H. Opieński.

Słowa: K. Tetmajera.

ZASZUMIAŁ CIEMNY, GŁĘBOKI LAS...

Zaszumiał ciemny, głęboki las.
Żałość się po nim niesie.
Niezmierny smutek, ogromny ból
Zaszumiał w ciemnym lesie.

Czemuż, o lesie, konary twe
Tak smutną pieśń zawiodły?
Czy piorun spalił, czy topór ściał
Twe najpiękniejsze jodły.

B. Wallek-Walewski.

Słowa: Jachowicza.

BAJECZKA O MYSZCE.

Była sobie myszka mała,
Co po nocach wciąż biegła.
I gdziekolwiek co napadła,
Wszystko gryzła, wszystko jadła.

Raz poczuła gdzieś słoninkę:
Staje, patrzy, łyka ślinkę.
I ujrzała ją w kąciku
Zawieszoną na druciku.

Aha! rzeczce, znam tę skrzynkę,
Chcą mnie złapać na słoninkę,
Lecz się nie dam wziąć zapachem,
I skoczyła w tył ze strachem.

Stała chwilkę, potem rzeczce:
Tak mnie kusi, aż coś piecze,
Nie ugryzę, bom ostrożna,
Lecz powąchać przecież można.

Więc się wsuwa do pułapki
I na tylne staje łapki,
Wznosi nosek coraz wyżej,
Coraz bliżej, coraz bliżej...

Zapach główkę jej zamąca,
W tem przypadku drucik trąca;
Zatrzask spada! I mysz mała
Do więzienia się dostała.

Grupa amatorów w strojach śląskich, która odegrała śląską sztukę ludową w 3 aktach p. t. „Nawrócony“, z okazji otwarcia Wystawy kulturalno-oświatowej w Czeskim Cieszynie w maju 1926. Sztukę napisał K. Berger, muzykę ułożył J. Kisza, członkowie naszego chóru.

IV.

St. Bursa

WIOSENNE CZARY.

Już wionęło wiosny tchnienie,
 Ziemia ze snu budzi się,
 Sercem wstrząsa jakieś drżenie,
 Niby dreszcz w rozkosznym śnie.
 Coś nas ciągnie, coś porywa
 W umajony Boży świat,
 Gdzie się stroi kwietna niwa,
 W świeże blaski nowych szat.

Na szmaragdach leśnej łąki
Złoto jaskru już się skrzy,
Już wzleciały z skib skowronki,
Już w lazurze pieśń ich drży.
Śpiew skowronków rozmodlony
Płynie gdzieś do niebios stref,
Kwiaty chylą swe korony,
Zasłuchane w cichy śpiew.

Już bór stary zcicha gwarzy
O zimowym śnie,
A pod borem głóg na straży
W puchu kwiecia aż się gnie.

Słowik w gąszczu gniazdko wije
Tam wśród stawu trzciny,
Z piersi całej pieśń swą bije,
Takt znaczy stary młyn.

Zasłuchane w ptaszy śpiew
Dziewczę o czymś sni,
Kwiat jabłoni płynie z drzew,
Z ócz dziewczęcia łzy.

Łzy na wiosnę, ej dziewczyno,
Rosa to na kwiat,
Zanim róże się rozwiną,
Pokłoni ci się swat.

Bo pod wiosny ciepłem tchnieniem
Wszystko wokół budzi się,
Serce bije dziwnem drżeniem
I myśl marzy niby w śnie.
To wiosenne, dziewczę, czary,
Nic nie oprze im się nic,
Póki wiosna, szczęścia mary
Goń i otrzyj łezkę z lic.

Taniec śląski „Kozok“. Scena ze sztuki teatralnej, osnutej na tle stosunków śląskich z czasów germanizowania naszej ludności p. t. „Nawrócony“.

W. Lachman.

DWIE DOLE.

A jak poszedł król na wojnę,
 Grały jemu surmy zbrojne,
 Grały jemu surmy złote,
 Na zwycięstwo, na ochotę
 A jak poszedł Stach na boje,
 Zaszumiały jasne zdroje,
 Zaszumiało kwiatów pole
 Na tęsknotę, na niedolę.
 A na wojnie świszczą kule,
 Lud się wali jako snopy,
 A najdzielniej biją króle,
 A najgęściej giną chłopcy.

Szumią orły chorągwane,
Skrzypi kędyś krzyż wioskowy
Stach śmiertelną dostał ranę,
Król na zamek wrócił zdrowy.

A gdy wracał w jasne wrota,
Wyszła przeciw zorza złota,
I zagrały wszystkie dzwony
Na słoneczne świata strony.

A jak chłopu dół kopali,
Zaszumiały drzewa w dali,
Dzwoniły mu przez dąbrowę,
Te dzwoneczki, te liljowe.

Stanisław Lipski.

ZABILI JANICKA...

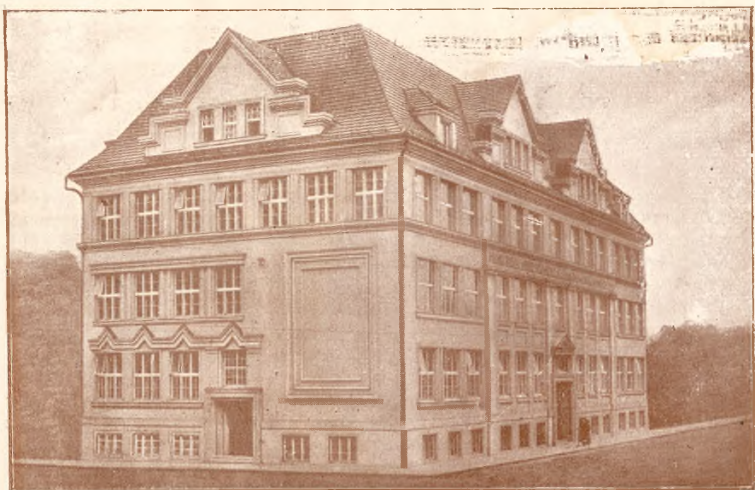
Zabili Janicka w Segedynie,
Dali go pochować przy Budzynie.
Truchłe mu zrobili na Bystrzycy,
Kosule mu syli na Lipnicy.

Marsz żałobny! Gdy Janicka wiedli od Lewoce,
Zapłakały turnie i uboce,
Janicku! Janicku! gaśnie na górach
śleboda,
Ej! po tobie płyną łzy jak woda.
Hej!

W. Lachman.

KIEDYM JECHAŁ DO DZIEWECZKI...

Kiedym jechał do dziewczeczki,
Brzękały mi podkóweczki,
Brzękały, brzękały,
Siwe oczka płakały.

Szkoła ludowa i wydziałowa im Antoniego Osuchowskiego w Cz. Cieszyńskie.

Siwe ocka, co płaciecie,
Kiej mnie widzieć nie będziecie,
Na wieki, na wieki,
Bom ja chłopiec daleki. Hej dana...

Mam fajeczkę za cholewą,
Cy za prawą, cy za lewą,
Kiej wyjdę na pole,
To jom sobie zapole.

Mam se kozik wyrzynany,
Na rzemyku uwiązany,
Bo mi go potrzeba
Do komiśnego chleba. Hej! Hej!

ZDANIA PRASY O CHÓRZE T. N. P.

(Zestawiono alfabetycznie.)

... Te walory ogromne świadczą nie tylko o organizmie tego zespołu, t.j. o śpiewakach — dają one zarazem świadectwo znanego nam zdawna talentu i nieustrudzonej pracy dyrygenta, p. prof. Kiszy — duszy chóru. Mili Bracia! Zapewne to święta miłość urodu uczyniła z Was instrument „pieśni gminnej“, co jest Wam nie tylko arką przymierza między dawnymi i młodszymi laty, ale i bożym ołtarzem, gdzie człowiek ocala swe życie, znajduje obronę przed wszelkiem niebezpieczeństwem...

Cieszyn.

„Dziennik Cieszyński“.

... Przy tej organizacji, sumienności i wytrwałości — zyska sobie chór należne stanowisko wśród drużyn śpiewackich, ale nie tych pospoliczych, lecz mistrzowskich, bo podkreślić należy jeszcze to, że w przeciwstawieniu do lepszych niby to zespołów, wspomniani wyłącznie z pamięci śpiewają, a nawet sam dyrygent nut nie używa... Koncert ten dowiódł i wykazał, co potrafią zrobić ludzie silnej woli, którzy poza swą pracą, dziś niezbyt różową, swój czas wolny tak pięknemu poświęcili dziełu... Chór okazał się mistrzem we frazowaniu, odczuwa widać najdelikatniejsze niuanse i umie fenomenalnie wprost interpretować. Pan dyrygent jest niepodzielnym władcą swego chóru, umie rozkazy wydawać, a umie także posłuch sobie u śpiewaków zjednać. Dzięki też tej kulturze muzycznej chóru i dzięki jego wszechstronnemu przygotowaniu rokuje to wysoce kulturalne przedsięwzięcie pewne nadzieje dalszego w przyszłości pomyślnego rozwoju...

Frysztat.

„Gazeta Kresowa“

... Chór postawiony przez dyrygenta p. Kiszę na pierwszorzędnej wyżynie imponuje karnością, świetną, subtelną dynamiką i interpretacją. Wieńce ofiarowane przez Two Przyjaciół Teatru Polskiego, „Echo“ katowickie, oraz Związek Nauczycieli Śpiewu i Muzyki, to uznanie tak dla dyrygenta, jak również dla karnych niezmordowanych śpiewaków, którzy stają solidarnie na każde wezwanie z najodleglejszych placówek swej zawodowej pracy...

Katowice.

Głos Nauczycielski.

... Śpiewacy dzielili się z tem, co ich serce czuło i co z piersi swej wy dobyć potrafili ze słuchaczami. Stosunek dyrygenta do śpiewających był dyktatorski. Skinienia jego ręki słuchali wszyscy, bo ręka ta wskazywała nie tylko początek i koniec zdań kompozycyjnych, lecz wszystkie zwalniania i przyspieszenia, oraz przytłumienia i zsilania melodyj... drużyna dała dowód, że dla ludu i wśród ludu pracować pragnie...

Dąbrowa

Głos Robotniczy.

... Przy zapelnionej szczerlnie widowni odbył się w niedzielę w południe koncert polskiego chóru nauczycielskiego z Czechosłowacji. Po podniesieniu kurtyny powitał bratnią drużynę śpiewaczą nasz chór tow. nauczycieli stosowną pieśnią, poczem p. Miedniak imieniem towarzystwa teatralnego przemówił kilka serdecznych słów, wskazując na doniosłe znaczenie kulturalne i narodowe, jakie drużyna spełnia, budząc w Polakach, zamieszkających w Czechosłowacji zamo-

Polskie gimnazjum realne Juliusza Słowackiego w Orłowej.
 Jedyne średni zakład w Czechosłowacji. — Otwarty w roku 1909, wydał już
 licznych pracowników społecznych. — Z członków Chóru 12 uczęszczało do
 tego zakładu. Jego dyrektorem jest obecnie pan Piotr Feliks, wiceprezes To-
 warzystwa Nauczycieli Polskich i Macierzy, niezmordowany pracownik we-
 wszystkich prawie instytucjach i towarzystwach humanitarno-kulturalnych
 polskich w Czechosłowacji.

wanie do pieśni polskiej. Nastąpiły potem produkcje, wykonane z wielką sprawnością. Publiczność gorąco oklaskiwała pionierów polskości za granicami kraju, okazując przez to żywe sympatie dla pracowników, którzy znajdują poza ciężką zawodową pracą czas na krzewienie kultury polskiej zapomocą pieśni. C. Ż.

Katowice.

Gornostazak.

...Koncert Chóru Tow. Naucz. Polskich z poza Olzy był w teatrze cieszyńskim miłą sposobnością do wyrażenia uznania i wdzięczności tym pracownikom społecznym za ich pracę oświatową i kulturalną...

Cieszyn.

Gwiazdka Cieszyńska.

...Chór polskich nauczycieli w Czechosłowacji stał się w ciągu swego trzecieletniego istnienia ważnym czynnikiem kulturalnym, polskim na czeskim Śląsku...

Kraków.

Kurjer Codzienny.

...Chór T. N. P. założony przez nieustrudzonego dyrygenta kol. dyrektora Kiszę, po kilkumiesięcznym przygotowaniu rozpoczął swe artystyczne tournée szeregiem koncertów, siejąc czar pieśni polskiej między lud nasz... Cześć wzniosłej i pożytecznej pracy! Cześć iak dyrygentowi, jako też i śpiewakom, którzy siłą woli i nader żmudną pracą wzniesli się na wyżyny artyzmu...

Cieszyn.

Miesięcznik Pedagogiczny

...Nie zawiedli się słuchacze w swych oczekiwaniach. Śpiewacy przyszliz programem zupełnie nowym i tak dobranym, że potrafili — prowadzeni niby różdżką czarodziejską, wołą dyrygenta — zagrać na wszystkich strunach duszy ludzkiej... Uznajemy tę pracę w całej pełni i jesteśmy zarazem dumni, że garstka nas Polaków w Czechosłowacji potrafiła wyłonić ze siebie tak dobrany zespół śpiewacki i że posiadamy tak zdolnego dyrygenta w osobie pana dyr. Kiszy...

Cz. Cieszyn.

Nasz Kraj.

...Punktem kulminacyjnym wieczoru to zaiste „Z nad Olzy“ w harmonizacji i układzie samego dyrygenta. Solo basowe (pan Jeleń) i tenorowe (pan Michejda) uwydatniają wielką pomysłowość kompozytora, a cała pieśń podoba się dlatego, bo jest cała nasza, kochana, śląska!

Cz. Cieszyn.

Nasz Lud.

...Skoro 40 členný sbor polských učitelů nejen zpěvem ukázněný, národní píseň mezi polský lid nesoucí, pod taktovkou nadaného hudebního skladatele Jana Kiszy, ale též již svým zjevem při své pili stane se v budoucnu jistě mocným činitelem kulturním. Patnáct písní i větších skladeb přednesli zpaměti, jistě, bravurně...

Orłowa

Obrana Siezka.

...Der verhältnismässig junge Chor brachte es zu Wege, das ganze Programm, das ziemlich reichhaltig und abwechslungsfull war, ohne Noten darzubringen, was andere, bereits ältere und länger zusammenwirkende Chöre kaum zu leisten im stande sind. Die Darbietungen waren durchwegs gelungen. Unter der sicheren und erprobten Leitung des Herrn Direktors Kiszka der die einzelnen Stimmen auf festen und doch unsichtbaren Fäden zu führen schien, kam die Dynamik meisterhaft zum Ausdruck. Das brausende Forte untermengt mit dem leisen Pianissimo, verfehlte seine Wirkung nicht. Das Konzert hat es verdient nicht nur erwähnt sondern auch entsprechend gewürdigt zu werden...

Bogumin.

Oderberger Zeitung.

...Chór T. N. P. w Czechosłowacji, to wyraz tężyzny ducha i żywotnej siły organizacyjnej Kolegów...

Katowice.

Ogniskowiec.

...Nauczycielstwo może być dumne z tego, że posiada zespół śpiewaczy, stojący na tak wysokim poziomie artystycznym, społeczeństwo zaś czuć musi wdzięczność ku tym, którzy w imię dobra ogólnego nie szczędzą sił i pracy w propagowaniu piękna pieśni polskiej...

Katowice.

Polonja.

...do dalszych wartości Chóru należy jego zapal i karność. Znamienным jest fakt, że Chór TNP z Czechosłowacji śpiewał cały program na pamięć. Jest to zaleta o tyle ważna, że wykonanie utworów o swobodnej fakturze, czy to silnie dramatycznych, czy bardziej frywolnych wypadnie zawsze swobodniej w wykonaniu pamięciowym... — możemy ufać przyszłości, że kiedyś nasz śląski chór nauczycielski stanie na tym samym poziomie umiejętności, co Chór Nauczycieli Polskich w Czechosłowacji. Warunki mamy však pomyślniejsze, — ...należy wyróżnić przede wszystkim ludowe pieśni śląskie w chórowym opracowaniu Jana Kiszy, który okazał się nie tylko dobrym dyrygentem i organizatorem, ale równocześnie zręcznym i pomysłowym kompozytorem. Pieśni śląskie w układzie Kiszy wywołały burzliwy huragan oklasków, wskutek czego udało nam się postyszyć drugą serję równie pięknych, jak w pierwszej.

Katowice.

Polska Zachodnia.

...Program, zawierający pieśni samych polskich kompozytorów, wykonuje Chór znakomicie, niektóre pieśni, jak Galla: Wiosna, Lachmana: Sztandary polskie w Kiemlu, Walewskiego: Bajeczka o myszce, wprost po mistrzowsku. Fale słuchaczy ogarnął entuzjazm. Ogromnie podobały się pieśni ludowe cieszyńskie, domagano się naddatków, których też Chór nie poskąpił... W czasie koncertu wręczono Chórowi jeszcze dwa wieńce, jeden od katowickiego chóru „Echo“ drugi od Związku nauczycieli... Chór może być zadowolony z wyników swej pracy...

Cieszyn.

Posel Ewangelicki.

...Przekonał się nauszenie, jak wielki wpływ może mieć pieśń nasza, pieśń polska, odśpiewana przez zespół, znający jej ducha, pod kierunkiem dyrygenta, który z chóru potrafi wydobyć odpowiedni rytm i cieniowanie. Program, jaki śpiewacy, wychowawcy rozwinęli w koncercie, był dowodem ich niezmordowanej pracy na tem polu...

Czeski Cieszyn.

Robotnik Śląski.

Cieszyn Dnia 31 marca br. odbył się tutaj znakomity koncert Chóru Towarzystwa Nauczycieli Polskich w Czechosłowacji. Wykonali oni bogaty program polskich twórców. Chór brzmi szlachetnie, jest zgrany dzięki wytrawnemu kierownictwu p. Jana Kiszy, a program przygotowany bardzo starannie.

Katowice.

Śpiewak.

...Die Leistungen dieses Chores sind sehr bemerkenswert. Vom einfachen Volksliedchen bis zur schwierigsten Männerchorkomposition, alles war mit Sicherheit, Geschmack, wohl abgetönt und dazu ohne Noten vorgetragen. Der Dirigent H. Kiska kann auf seine Sänger stolz sein und diese auf ihn...

Frysztat.

Volkspreste.

...sam koncert dał nam możność poznania chóru nauczycieli polskich w Czechosłowacji jako zespołu ześpiewanego, rozporządzającego dobrym ma-

terjałem głosowym szczególnie w basach i jako całość przedstawiającego się bardzo dodatnio... Po pierwszej części koncertu wręczył ks. major Miodoński koncertantom w imieniu Tow. Teatru Polskiego piękny wieniec z szarfami o barwach narodowych, a zasłużnemu dyrygentowi hebanową batutę w złotej oprawie, jako upominek od miejscowego społeczeństwa...

Bielsko.

Zjednoczenie.

**ZBIORY
S. ZAHRADNIKA**

